

Расимларда Хиндистондан келтирилган экиш сеялкасида экилган майдон акси кўрсатилган.

60 см қатор оралигига 4 та сошник 15 см оралигида, ёки 3 та 19 см оралигида жойлаштирилса, тўлиқ кўчат олишни тامينлайди. 90 см қатор оралигига дон маҳсус сеялкалар орқали экиладиган бўлса, унда тўлиқ майдони эгалаш учун 4

сошник, 19-22 см оралиқда экилади, 15 см бўлганда 5 сошник билан экиш мақсадга мувофиқдир.

Бу йилги сув танқислиги шароитида галла экишга ажратилган далаларда тўлиқ гектар ҳосил қилиш мақсадида далаларни челарини чизеллаш ва майин тупроқ ҳосил қилиш учун икки марта борона юритиш лозим.

Сугориш учун ҳосил қилинган марзаларни текислаш, гўза қатор ораларини маҳсус техника бўлмаса, бор техникадан фойдаланиб қатор орасига ишлов бериб текислаш ва кесак ҳосил бўлишига йўл кўймасликни учун қатор орасига ишлов беришда юза культивация, мослаштирилган бороналар дискалар ва ротор юлдузчаларидан (сексияларидан) фойдаланиш мақсадга мувофиқдир.

Турли тупроқ шароитидан келиб чиққан ҳолда экиш олдидан сифатли уруғ тайёрланиб кўйилса ва унувчанлиги текшириб кўрилса экиш учун шу шароитда мўл ҳосил берадиган нав танланса 2009 йилда дондан мўл ва сифатли ҳосил олишга эришамиз.

Қўрғоқчил минтақаларда қишлоқ
хўжалик илмий тадқиқотлари
халқаро маркази
(ИКАРДА)

Ўзбекистон Пахтачилик илмий-
тадқиқот Институти

ҒЎЗА ҚАТОР ОРАСИГА ҒАЛЛА ЭКИШ.

Осиё Тараққиёт Банки

Қўрғоқчил минтақаларда
қишлоқ хўжалик илмий
тадқиқотлари маркази

Тошкент – 2008

Ғалладан мўл ва сифатли ҳосил олишда асосий омиллардан бири бу ерни сифатли тайёрлашдир. Ғўза пишши даврига келиб кўплаб майдонлар сугориш ҳисобига эрозия жараёнлари қатор ораларида турли хил нитекисликларга олиб келади ва бу ерларда ғалла экиш олдидан қатор ораларини текислаш бунда ғўза бўғзигача ишлов бериш учун культиваторлар ёрдамида 15-20 см гача юмшатиш зарур, айниқса бу ишлар механик таркиби огир тупроқларда ва бегона ўтлар билан кучли ва ўрта даражада зарарланган майдонларда ўтказиш мақсадга мувофиқдир.

Ғалла экишга ажратилган майдонлар бегона ўтларга қарши, яъни кўп йиллик ўтларга қарши Раундап, ёки уни аналогли Дафосат (Навоийда ишлаб чиқарилаётган) гербицидлари билан бегона ўтлар турига ва зарарлаш даражасига қараб 4-6 кг гектарига экишдан 20-30 кун илгари, яни бегона ўтлар кўкариб турган вақтда сепиш тавсия этилади, чунки бу гербицид барглари орқали илдизни курилади.

Тўлиқ кўчат олишда экиш олдидан сугоришга алоҳида аҳамият бериш зарур. Бунда ниҳолларни ундириб олиш учун сув сарфи гектарига 500-700 м³ ни ташиқил этиши ва сугоришни сифатли ўтказишни талаб этади, қўллаиб сугоришга йўл қўймаслик керак. Лекин, сизот сувлари яқин жойлашган майдонларда бу тадбир экишдан сўнг ўтказилади.

Ғўза қатор орасига экиш технологияси ғаллани эрта муддатларда экишга имкон яратилади ва эрта экиш ҳисобига дон сарфи камайтиришга, яъни: биринчи муддатда (1-5 октябргача) гектарига 150-180 кг ни, иккинчи муддатда (10-15 октябрда) 200 кг ни, кечки муддатларда 220-250 кг ни ташиқил этади.

Тупроқ унумдорлигига асосан маъдан ўғитлар белгилашда фосфорли ва калийли ўғитлар йиллик меъёри 100% ва азотли ўғитларни 50 кг/га (соф ҳолда) берилса ва дон экилгандан сўнг 5 тонна яхши чиритилган маҳалий ғўнг сепилса тўлиқ кўчат олиш ва қишлаш даврига соғлом кўчат билан киришни таъминлайди.

Қатор ораларига экишда маҳсус экиш техникаларидан фойдаланиш дон экиш меъёрини камайтиришга олиб келади. ЎзПИТИ ва унинг вилоятларида олиб борилган тажрибалар шуни кўрсатадики, қатор орасига аниқ тупроққа 3-4 см га экиб тўлиқ кўчат олишга исботланган.

Экишда турли мамлакатлардан келтирилган экиш сеялкаларини қўллаш натижасида, ғўза қатор орасига экишда сошниклар ёрдамида 15-19 см қатор орасига экиш ҳисобига яхши ва тўлиқ кўчат олиниб, экиш олди сарф харажатларини 40-50% гача камайтиришга эришилди.

